

Tillstånd

Svenska kraftnät
registrator@svk.se

2024-12-06

2023-103767-0059

Nätkoncession för linje

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar följande.

- 1 Svenska kraftnät (202100-4284) meddelas nätkoncession för linje för en 420 kV (konstruktionsspänning) luftledning från Bysingsberg till Munga i Västerås kommun, Västmanlands län, i den sträckning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare.
- 2 Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som framgår av 6 kap. miljöbalken.

Nätkoncessionen förenas med följande villkor.

- 1 Verksamheten ska utöver vad som anges i detta beslut bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Svenska kraftnät har angett i ansökan med bilagor och i övrigt åtagit sig i ärendet.
- 2 Svenska kraftnät är oförhindrad att i framtiden använda andra metoder vid reparation och underhåll än vad som följer av villkorspunkten 1 ovan, så länge metoderna inte medför större negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

1 Ansökan

Svenska kraftnät har ansökt om nätkoncession för linje för en 420 kV luftledning från Bysingsberg till Munga i Västerås kommun, Västmanlands län. Svenska kraftnät har begärt att nätkoncessionen ska gälla tills vidare.

Av ansökan framgår att ledningen är en del av Västeråspaketet som ingår i Svenska kraftnäts investeringsprojekt NordSyd. Pågående ärenden med nya ledningar inom Västeråspaketet är aktuell ledning mellan Bysingsberg - Munga

och sträckan Munga – Hamra. Sträckan Munga - Hamra hanteras av Ei i ett separat ärende 2023-103777. Syftet med NordSyd är att ersätta de delar av transmissionsnätet som närmar sig slutet av sin livslängd. Den i ärendet aktuella ledningen är därför en viktig del i energiomställningen och en förutsättning för ökad överföringskapacitet i Sverige. Ledningen blir cirka 25 kilometer lång och ska konstrueras för 420 kV men drivas med en nominell spänning om 400 kV. Ledningen uppförs som luftledning med i huvudsak portalstolpar av stål. Stolparna blir cirka 35 meter höga men vid enstaka ställen kommer de att vara upp till 45 meter höga. Genomsnittsspännet mellan stolparna blir cirka 330 meter. Ledningen ansluter till Svenska kraftnäts befintliga ledning vid Bysingsberg och fortsätter därifrån till ny station Munga.

Svenska kraftnät har till sin ansökan bifogat bland annat miljökonsekvensbeskrivning, samrådsredogörelse, naturvärdesinventering och artskyddsutredning. Svenska kraftnät har själva bedömt att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Av ansökan framgår att Svenska kraftnät har genomfört en tidig myndighetsdialog och därefter ett avgränsningssamråd under våren 2022. Av de synpunkter som kom in i samband med samråd framgår bland annat att fastighetsägare och organisationer är kritiska till exempelvis sträckningen, teknikvalet samt en oro för att fastighetsvärdet ska sjunka.

2 Bestämmelser som ligger till grund för Ei:s beslut

De bestämmelser som ligger till grund för det här beslutet redovisas i bilaga 2.

3 Ei:s motivering till beslutet

Ei bedömer att Svenska kraftnäts ansökan om nätkoncession för linje för en 420 kV luftledning från Bysingsberg till Munga i Västerås kommun, Västmanlands län är förenlig med relevanta bestämmelser i ellagen och miljöbalken. Ansökan ska därför godkännas.

Svenska kraftnät har yrkat på att nätkoncessionen ska gälla tills vidare. Det har inte framkommit några skäl att tidsbegränsa nätkoncessionen. Svenska kraftnäts begäran om koncessionstid har därför beviljats.

Svenska kraftnät har i sin ansökan uppgett att ledningen är förenlig med detaljplaner och områdesbestämmelser. Västerås stad har i samband med Ei:s

remissförfarande bekräftat att ledningen är i linje med kommunens detaljplaner och områdesbestämmelser. Försvarmakten har i remissen framfört att de inte har något att erinra gällande ledningen.

Det framgår av ärendet att Svenska kraftnät har genomfört samråd om ledningens lokalisering, omfattning, utformning, de miljöeffekter som åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Samråd har skett med den krets som blir berörda av den aktuella ledningen. Ei bedömer att Svenska kraftnät har påbörjat avgränsningssamrådet i god tid och att det har givits utrymme för ett meningsfullt samråd innan utformningen av miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan. Ei anser att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller de uppgifter som krävs för att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som ledningen kan antas medföra på människors hälsa och miljön. Ei bedömer därför att samråd har genomförts i tillräcklig omfattning och att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och har legat till grund för Ei:s prövning av ansökan.

3.1 Ledningens påverkan på miljö och omgivning

Nedan följer en sammanfattning av de intresseområden som Ei har bedömt vara relevanta för bedömningen av ansökan.

3.1.1 Ledningens sträckning och tekniska utformning

Utredningskorridor E, det alternativ som Svenska kraftnät valde för ledningens placering, motiverades framförallt med kortare sträcka och mindre påverkan på naturvärden och känsliga arter. Under samråd och i remissyttranden har det framförts synpunkter gällande ledningens sträckning och tekniska utformning och bland annat fastighetsägare har förordat markförläggning och föreslagit justeringar av sträckning. Svenska kraftnät har utrett alternativa sträckningar och valt en sträckning som uppfyller syftet med förbindelsen och kan etableras med luftledning för att säkra elkvalitet, tillgänglighet och leveranssäkerhet. De sträckningsjusteringar som har genomförts medför att intrånget på jord- och skogsmark kan minimeras och magnetfält över 0,4 mikrotlesa för bostäder kunnat undvikas. Enligt Svenska kraftnät bedöms ledningen kunna etableras med begränsad påverkan på bland annat natur- och kulturmiljö samt naturresurser i jämförelse med andra lokaliseringalternativ.

Vidare har Svenska kraftnät uppgett att alternativ till ledningens tekniska utformning har utretts och att luftledning är det mest lämpliga alternativet ur ett tekniskt och ekonomiskt perspektiv. Kostnaderna för ett markkabelalternativ är väsentligt högre än kostnaderna för luftledning. Markkabel används, enligt Svenska kraftnät, enbart där det är fysiskt eller juridiskt omöjligt att anlägga en luftledning. Detta med anledning av att markkabel ger bland annat sämre stabilitet, flexibilitet och elkvalitet.

Ei:s bedömning

Enligt lokaliseringsprincipen ska en verksamhet placeras på en plats där den kan utföras med så liten påverkan och olägenhet för miljön och människors hälsa som möjligt. Påverkan ska också minimeras vid val av den tekniska utformningen av verksamheten. Av alternativredovisningen framgår att den valda sträckningen, som Svenska kraftnät slutligen kommit att ansöka om nätkoncession för, medför minst påverkan med hänsyn till enskilda intressen och till miljön. Ei kan inte finna att de aktuella olägenheterna på något avgörande sätt skulle avvika från vad som normalt gäller vid byggande av luftledningar för starkström i områden med motsvarande förutsättningar (jfr. Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts resonemang i mål nr M 7436-22). Ei bedömer att Svenska kraftnät har vidtagit tillräckliga åtgärder för att hitta den lämpligaste lokaliseringen. Ei bedömer vidare att den valda sträckningens lokalisering är väl avvägd och lämplig med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Enligt miljöbalken ska även bästa möjliga teknik användas. För att en nätkoncession ska kunna beviljas behöver utförandet vara lämpligt för den specifika ledningen. Ei anser att Svenska kraftnät i tillräcklig utsträckning har motiverat varför en luftledning är det lämpligaste teknikvalet för den ledning ansökan avser. Svenska kraftnäts val av teknik uppfyller de allmänna hänsynskrav som ställs i 2 kap. miljöbalken. Intrången i berörda intresseområden så som natur- och kulturmiljö, boendemiljö, infrastruktur, naturresurser och friluftsliv är inte av sådan grad att ett annat, mer kostsamt och driftsäkerhetsmässigt sämre, teknikval är rimligt att kräva. Mot bakgrund av detta bedömer Ei att Svenska kraftnäts teknikval i form av luftledning får anses utgöra bästa möjliga teknik i detta fall.

3.1.2 Landskapsbild

Ledningen berör till största delen skogslandskap och en mindre del jordbrukslandskap och passerar varken genom, eller i närheten av områden med landskapsbildskydd. Ledningen passerar cirka en kilometer nordväst om område med bevarandeprogram för odlingslandskap vid Skultuna, som även utgör

riksintresse för kulturmiljö. Svenska kraftnät framför att där ledningen anläggs i skogsmark begränsas påverkan på landskapsbilden eftersom ledningen till stor del döljs av skogslandskapet, men i det storskaliga jordbrukslandskapet över till exempel Skråmstaslättan blir ledningen synlig och påverkar till viss del landskapets siktlinjer. Varken vid Lillhärads eller Harakers kyrka bedöms landskapsbilden påverkas då ledningen inte kommer att vara synlig från någon av kyrkorna.

Länsstyrelsen i Västmanlands län poängterar i remissen att valet av stolpar och placeringen av dessa är avgörande för ledningens påverkan på landskapsbilden och framhåller att påverkan på landskapsbilden bör minimeras i största möjliga mån.

Ei:s bedömning

En luftledning påverkar landskapsbilden genom att stolpar, linor och andra anläggningsdelar blir ett nytt inslag i landskapet. Ledningen går till stor del i skogslandskap och berör inte något område med landskapsbildskydd. Även om upplevelsen vid enskilda fastigheter kan uppfattas som stor och viss påverkan uppstår där ledningen blir mer synlig i landskapet, bedömer Ei att ledningen inte kan anses påverka områdets visuella karaktär på ett sådant sätt att hinder mot att bevilja nätkoncession föreligger.

3.1.3 Magnetfält och människors hälsa

Svenska kraftnät beskriver i ansökan att genomförda magnetfältberäkningar visar att det krävs ett avstånd på cirka 70 meter från ledningens centrum för att understiga ett magnetfältsvärde på 0,4 mikrotlesla. Närmaste bostadshus är beläget 140 meter från ledningen. Inga skolor eller förskolor är belägna inom 70 meter från ledningen.

Ei:s bedömning

Utredningen visar att inga bostadshus, skolor eller förskolor finns inom ett avstånd där ett magnetfältsvärde på 0,4 mikrotlesla uppnås. Ei bedömer därmed att ledningen inte har en negativ påverkan på människors hälsa eftersom den eventuella exponeringen från magnetfältet vid bostadsbyggnader eller skolor är så låg att den inte kan anses utgöra en olägenhet för människor.

3.1.4 Jordbruk och skogsbruk

De skogsmarker som passeras längs ledningen är, enligt Svenska kraftnät, sedan tidigare påverkade och uppbrutna av annan infrastruktur såsom kraftledningar

och vägar. Där ledningen går genom skogsmark kommer träd behöva avverkas i en cirka 50 meter bred skogsgata. Påverkan på jordbruksmark begränsas främst till ytorna närmast stolparna vilket innebär att jordbruksverksamheten kan fortgå på övriga ytor under luftledningen.

Under byggskedet kommer lokala störningar i form av avverkning av skog, schaktarbeten och uppställningsplatser för maskiner och material att ske. Påverkan är begränsad i tid och omfattning, men kan komma att innebära direkta hinder för brukandet av berörda naturresurser. För att minimera påverkan på jordbruksmarker eftersträvar Svenska kraftnät en god samverkan med berörda lantbrukare. För att undvika omfattande lokala packningsskador i känsliga områden kan val av säsong när arbetet genomförs göras och befintliga vägar användas i så stor utsträckning som möjligt.

Vid planerade underhållsåtgärder på ledningen kommer arbetet att anpassas så att påverkan på markerna minimeras. Trots det kan tillfälliga lokala skador uppkomma i skogs- eller på åkermark. Tillfälliga skador i byggskedet eller i samband med underhållsåtgärder ska snarast åtgärdas eller värderas och ersättas av Svenska kraftnät.

Skogsstyrelsen har informerat om att inga formellt skyddade områden berörs. Flera fastighetsägare har motsatt sig att ledningen ska dras genom deras skogs- eller jordbruksmark och angett egna alternativ för sträckningen, förslag om markkabel och/eller önskemål om stolpplacering för att minska påverkan på nyttjandet av marken. Det har även påtalats att skogsmark som har betydelse för skogsnäringen så långt möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Svenska kraftnät har bemött synpunkterna från fastighetsägarna. Det är möjligt att tillmötesgå en angiven önskan om stolpplacering utanför jordbruksmark, men jordlina kommer ändå behöva dras genom jordbruksmarken. Dialog kommer att ske med berörda fastighetsägare. Vidare framför Svenska kraftnät att de utifrån samrådssynpunkter från myndigheter och andra intressenter tagit största hänsyn till att bland annat minimera påverkan på landskapsbild och pågående markanvändning. De föreslagna sträckningarna har inte varit möjliga med hänsyn till bland annat starka motstående intressen i form av en mast, riksintresse för kulturmiljövården och boendemiljöer eller att det skulle kräva flera kraftiga vinkelstolpar. Gällande framförd synpunkt om att anlägga ny väg längs ledningsgatan kommer Svenska kraftnät föra en dialog om användande av

befintliga vägar och byggnation av eventuella nya vägar med de markägare som berörs av detta under den fortsatta processen.

Ei:s bedömning

Ei konstaterar att ledningen innebär ett intrång i jordbruket genom att produktiv mark undantas från brukande och genom att ledningens stolpar samt eventuella stag kan utgöra odlingshinder. Ei gör däremot bedömningen att ledningen inte påtagligt försvårar bedrivandet av jordbruk eftersom det fortfarande kommer kunna bedrivas omkring stolparna, och under luftledningen. Ei bedömer att de hänsynsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig är tillräckliga.

Av utredningen i ärendet framgår att ledningen även innebär en påverkan på skogsbruket. Enligt miljöbalken ska skogsmark som har betydelse för skogsnäringen så långt möjligt skyddas från åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk. Ei gör bedömningen att skogsbruket inte påtagligt försvåras av ledningen eftersom den inte hindrar skogsbruk från att bedrivas omkring ledningen. Ei bedömer således att ledningen inte påtagligt försvårar ett rationellt skogsbruk. Därmed utgör inte ledningens påverkan på skogsbruket ett hinder mot att bevilja nätkoncession för linje.

3.1.5 Naturmiljö

Svenska kraftnät har utrett påverkan på naturmiljön genom att bland annat låta utföra naturvärdesinventering i fält inom en större utredningskorridor längs sträckan och därefter har det genomförts kompletterande inventeringar på de delar där sträckan justerats. Naturmiljön som berörs av ledningen utgörs till större delen av ett skogslandskap, starkt präglad av skogsbruk, som omgärdar storskalig jordbruksmark och enstaka vattendrag. På grund av det intensiva skogsbruket har skogsmarken som berörs låga förutsättningar för höga naturvärden. Ledningen berör inga Natura 2000-områden, riksintressen för naturvård, naturreservat, skogliga biotopskyddsområden eller naturvårdsavtal.

Totalt 44 naturvärdesobjekt identifierades i naturvärdesinventeringen, varav 38 klass 4 (visst värde) och fem objekt klass 3 (påtagligt värde) samt ett klass 2 (högt värde). Inget naturvärdesobjekt av klass 1 (högsta värde) har påträffats. Svenska kraftnät har till största del undvikit direkt påverkan på dessa naturvärdeobjekt.

Vid framtagande av föreslagen sträckning har ambitionen varit att undvika intrång och skador där anpassningar av korridorer och sträckningsförslag har gjorts gentemot kända naturmiljövärden, områden med känsliga artförekomster,

riksintressen och andra skyddade områden. Svenska kraftnät har i arbetet med förprojekteringen lagt stor vikt vid att minimera påverkan genom att begränsa markintrånget genom stolpval och sträckningsjusteringar. Vid detaljprojektering kommer ytterligare hänsyn tas till förorenade områden, generell skyddade biotopskyddsområden, strandskyddsområden och fridlysta arter och vid stolpplacering och utläggning av arbetsvägar och jordlina kommer Svenska kraftnät ta hänsyn så långt som möjligt till de naturvärden som identifierats, inkluderande skyddade områden.

Svenska kraftnät åtar sig vidare bland andra följande exempel på hänsyns och skyddsåtgärder under byggskedet:

- Inom våtmarker och nära vattendrag placeras stolpar i största möjliga mån på fastmark och för att undvika påverkan på Svartån och Tegabäcken kommer särskild hänsyn tas för att placera stolparna så långt som möjligt från vattendragen.
- Avverkning sker i den mån det är möjligt under lämplig årstid och väderlek, det vill säga när det är torrt eller tjälat i marken. Om det inte går att avverka under lämplig årstid eller väderlek prepareras blöta marker med stockmattor, ris eller motsvarande för att undvika djupare spårbildning i marken. Enbuskar, hasselbuskar och låga krokiga ekar, så kallade krattekar, sparas i ledningsgatan i största möjliga utsträckning.
- Ledningens faslinor ska monteras släpfrött.

Länsstyrelsen konstaterar i remissen att ledningen inte påverkar miljön i något Natura 2000-område på ett sådant sätt att särskilt tillstånd behövs. Skogsstyrelsen har uppgett att inga av deras formellt skyddade områden berörs.

Svenska kraftnäts samlade bedömning är att den naturmiljö som ledningen passerar genom, i huvudsak består av miljöer som redan är starkt påverkade av skogsbruk och storskaligt jordbruk. Risken för att intrånget resulterar i omfattande skador på värdefull naturmiljö bedöms därför som låg.

Ei:s bedömning

Ei konstaterar att ledningen har en påverkan på naturmiljön och att påverkan på naturmiljön framför allt består av bygg- och anläggningsarbeten. Naturreservat, Natura 2000-områden eller övrig naturmiljö bedöms inte påverkas av den sökta ledningen på ett sådant sätt att ledningen inte kan tillåtas. Svenska kraftnät har, enligt Ei:s bedömning, på ett tillfredställande sätt redogjort för sträckningens

påverkan på naturmiljön och att vald sträckning har gjorts med hänsyn till naturmiljön. Ei anser att de hänsynsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig avseende naturmiljön är tillräckliga. Ei bedömer att påverkan på naturmiljön inte är av sådan grad att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger.

3.1.6 Skyddade arter

Svenska kraftnät har genomfört en naturvärdesinventering, en fågelinventering och har beställt en utsökning av fridlysta arter, inklusive skyddsklassade fynd. Totalt observerades 70 fridlysta djurarter inom utredningsområdet, varav 68 utgjorde fåglar. Det finns fridlysta växter enligt 9 § i artskyddsförordningen inom området men de påträffade arterna bedöms som vanliga och livskraftiga. Inga rödlistade växtarter skyddade enligt 8-9 § artskyddsförordningen har observerats. Med föreslagna skyddsåtgärder för respektive art bedöms att kravet på dispens enligt artskyddsförordningen kan undvikas för samtliga fridlysta arter.

Skyddsåtgärder som nämns i ansökan är bland andra att:

- Undvika buller och störningar under häckningsperioder för angivna fåglar och platser.
- Spara lågväxande vegetation, till exempel enbuskar, hasselbuskar och krattekar för att bibehålla en funktionell kantzon.
- Skydda fridlysta arter som är belägna inom eller i nära anslutning till ledningsgatan genom att markera ut eller skydda med byggstängsel innan arbeten påbörjas.

I remissen framhåller Länsstyrelsen i Västmanlands län att de delar bedömningen att inga dispenser från artskyddsförordningen behövs. Länsstyrelsen framför vidare att de ser positivt på de åtgärder som föreslås kopplat till fåglar och att de flesta fågelarter endast kommer påverkas marginellt av avverkningen och uppförandet ledningen. Länsstyrelsen anger vidare att åtgärderna med fördel kan kompletteras med att bland placera ut olika typer av holkar eller boplattformar i omgivande terräng, att skapa födosöksträd och framtida boträd för spettar och andra arter genom att till exempel toppkapa träd i ledningsgatans ytterkanter. De föreslår också att ledningsavvisare placeras i närheten av potentiella lokaler för två angivna arter.

Svenska kraftnät har bemött länsstyrelsens förslag med att de ser svårigheter med de föreslagna åtgärderna. Uppsättning av holkar eller boplattformar förutsätter

medgivande av berörda markägare. På sträckan har inga lokaler identifierats där fågelavvisare skulle behövas för att undvika fågelkollisioner vid flyttstråk eller andra viktiga fågellokaler. Svenska kraftnät ser därför inget behov av fågelavvisare. Toppkapning av träd förutsätter att det kan ske på ett sätt som är förenligt med elsäkerhetslagstiftning, skogsvårdslagen och ellagen. Högstubbar och död ved kan lämnas i skogsgatan mellan ytterfas och skogsgatans kant, och även i sidoområden, så länge de inte hindrar framkomligheten i ledningsgatan.

Ei:s bedömning

Ei kan konstatera att ledningen har en påverkan på skyddade arter. Ei bedömer däremot att påverkan inte är av sådan grad att hinder för att bevilja nätkoncession föreligger eftersom ledningen inte utgör någon risk för negativ påverkan på någon skyddad arts bevarandestatus. Ei anser att Svenska kraftnät i tillräcklig omfattning har redogjort för vilka arter som finns i området och vilka skyddsåtgärder som planeras för att minimera påverkan på dessa arter. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig är tillräckliga. Mot den bakgrunden gör Ei bedömningen att ledningens påverkan på arterna inte är av sådan omfattning att det innebär att den valda sträckningen är olämplig.

3.1.7 Miljökvalitetsnormer

Ledningens sträckning korsar ett antal mindre vattendrag/diken och ledningen passerar över två vattendrag som utgör ytvattenförekomster som omfattas av miljökvalitetsnormer. Risk för påverkan på berörda vattenförekomster är enligt Svenska kraftnät obetydlig då inga arbeten kommer att ske i närhet av vattenfåra. Stolpplaceringar ska anpassas så påverkan på hydrologin minimeras. Ledningen kommer enligt Svenska kraftnät inte medföra någon påverkan på miljöstatus eller försvåra möjligheten att uppnå gällande och förslagna miljökvalitetsnormer för de berörda ytvattenförekomsterna.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att Svenska kraftnät har beskrivit ledningens påverkan på relevanta miljökvalitetsnormer på ett tillräckligt sätt. Risken för att ledningen på något betydande sätt skulle medverka till att en miljökvalitetsnorm inte kan uppfyllas bedöms som liten. Ei bedömer att de hänsynåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig är tillräckliga och att ledningen inte kommer att medföra någon negativ påverkan på fastställda miljökvalitetsnormer.

3.1.8 Kulturmiljö

Sträckningen har i huvudsak lokaliserats utanför utpekade kulturhistoriska värden men fornlämningar kan komma att påverkas av stolpar och sammansatta kulturlandskap kommer att påverkas visuellt. Svenska kraftnät utförde en frivillig arkeologisk utredning hösten 2022. De lämningarna som finns inom och intill ledningen utgörs till stor del av skogsbrukslämningar och lämningar efter torp. Ledningens sträckning löper till stor del i skogsmark med en relativt sparsam lämningssbild, begränsat med bebyggelse och fåtalet kulturhistoriska värden. Kulturmiljön vid Svartåns dalgång med Skultuna bruk, som utgör riksintresse, bedöms ej påverkas.

Konsekvenserna i byggskedet bedöms av Svenska kraftnät sammantaget som små då skyddsåtgärder vidtas, såsom utmärkning av lämningar och hänsyn vid lokalisering av arbetsvägar. En luftledning innebär att kulturlandskapet påverkas visuellt och lokaliseringen av stolpar kan innebära intrång i lämningar och miljöer. Svenska kraftnät har angett bland andra följande hänsynsåtgärder för att skydda forn- och kulturlämningar:

- Om forn- eller kulturlämningar är belägna inom eller i nära anslutning till ledningsgatan ska dessa områden markeras ut genom snitsling eller skyddas med byggstängsel innan anläggningsarbeten påbörjas.
- Fornlämningar som ligger i närheten av arbetsområden, servicevägar eller Svenska kraftnäts patrullstigar men ej direkt berörs ska snitslas för att undvika påkörningsskador.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har under remissen angett att de bedömer att ledningen inte kommer att påverka riksintresset för kulturmiljövård vid Svartåns dalgång med Skultuna bruk i sådan omfattning att påtaglig eller negativ skada kan hävdas. Länsstyrelsen ser inget behov av kompletteringar för sträckan, men bifogar en lista på möjliga fornlämningar och boplatsslägen där de framför att en arkeologisk utredning etapp 2 behöver göras och vissa förutsättningar där länsstyrelsen vill att Svenska kraftnät ska ta kontakt med dem. Svenska kraftnät anger att de kommer skicka in en begäran om arkeologisk utredning steg 2 till länsstyrelsen.

Ei:s bedömning

Utredningen visar att det finns kulturmiljöintressen i anslutning till, och i närheten av ledningen. Ei bedömer att de hänsynsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit

sig är tillräckliga och att ledningens negativa påverkan på kulturmiljövärden blir begränsad och inte medför att hinder mot att bevilja nätkoncession föreligger.

3.1.9 Friluftsliv

Ledningen passerar inga riksintressen för friluftsliv, och påverkar inte heller områden som är särskilt utpekade som tysta områden eller för friluftslivsintressen. Ledningen korsar bland annat vandringsleden Bruksleden som går från Västerås mot Skultuna och Hallstahammar, och även Romboleden, en pilgrimsled mellan Skultuna och Surahammar. Norr om Skultuna passerar ledningen Svartåns dalgång, ett område som Västerås stad har pekat ut i översiktsplanen som område där utveckling för turism och friluftsliv ska prioriteras. Den påverkan som kan uppstå för rekreation och friluftsliv under byggtiden är, enligt Svenska kraftnät, främst genom tillfälliga störningar, fysiskt intrång och begränsad tillgänglighet. Under projektering och bygfas kommer Svenska kraftnät hålla löpande dialog om genomförandet med berörda markägare för att minimera negativ påverkan på värden för rekreation och friluftsliv. Närboende och andra besökare ska informeras med till exempel skyltar om de störningar som kan uppstå. Under driftfasen kommer, enligt Svenska kraftnät, ledningen inte förhindra framkomligheten eller utgöra ett hinder för utförande av friluftsliv och området kring ledningen kan nyttjas som idag. Påverkan på friluftsliv är främst kopplad till den visuella upplevelsen av ledningen och ledningsgatan samt att känslan av orördhet kan försämrans.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att påverkan för friluftslivet blir som störst i samband med bygg- och anläggningsarbeten. En ny ledning kan påverka upplevelsevärdet men hindrar inte att området även fortsättningsvis kan användas för rekreation och friluftsliv. Ei bedömer därför att ledningen inte påverkar friluftslivet påtagligt negativt på sådant sätt att det föreligger hinder mot att bevilja nätkoncession.

3.1.10 Infrastruktur

Svenska kraftnät beskriver att ledningen korsar ett antal statliga och enskilda vägar samt tre befintliga kraftledningar. Av större vägar är det främst väg 66 som korsas av ledningen. Svenska kraftnät kommer genom planering, samverkan och informationsutbyte under projektering och byggskede hindra att byggnationen av ledningen påtagligt försvårar nyttjandet av väg 66. Dock kan temporära trafikstörningar uppstå. Även trafiken på allmänna och enskilda vägar kan påverkas av begränsningar under anläggningsarbeten. Svenska kraftnät har dialog med Trafikverket och kommer söka nödvändiga tillstånd. Ledningens påverkan på

omgivande infrastruktur under byggskedet bedöms av Svenska kraftnät som liten och som obetydlig under driftsfasen.

Trafikverket har inga synpunkter på ledningssträckningen, så länge som de i yttrandet uppräknade synpunkter och upplysningar efterföljs och beaktas. Trafikverket framför även att ledningssträckningen ligger inom MSA-yta för Västerås flygplats och att Västerås flygplats utgör flygplats av riksintresse för kommunikationer. Vattenfall Eldistribution AB informerar om att de planerar att ansöka om att få bygga parallellt med ledningen. Mälarenergi Elnät AB informerar om att de har ledningar (markförlagda samt luftledning) som korsar tänkt sträckning och att detaljprojekteringen behöver ta hänsyn till dess förläggning, alternativt att Svenska kraftnät ska bekosta ledningsåtgärder om så krävs.

Svenska kraftnät bekräftar att samordning med Trafikverket, Vattenfall och Mälarenergi redan pågår och kommer att fortsätta ske.

Ei:s bedömning

Vad gäller infrastruktur har varken inkomna yttranden eller utredningen i övrigt gett några indikationer om att ledningen kommer att medföra någon betydande negativ påverkan på dessa intressen. Svenska kraftnät har åtagit sig att ha dialog och att ta hänsyn till berörda parter. Ei bedömer därför att den sökta ledningen inte påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av vägar, eller övrig infrastruktur i området.

3.2 Sökandens lämplighet

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk som enligt sin instruktion från regeringen bland annat ska bedriva stamnätsverksamhet. Svenska kraftnät är därför från allmän synpunkt lämpligt att utöva nätverksamhet.

3.3 Ledningens lämplighet

Ei bedömer att ledningen är lämplig från allmän synpunkt eftersom den kommer att utgöra en viktig del i energiomställningen och ökad överföringskapacitet i Sverige. Syftet med ledningen är att ersätta delar av transmissionsnätet som närmar sig slutet av sin livslängd och att möta förbrukningsökningar. Svenska kraftnät har beskrivit ledningens påverkan på människors hälsa och miljön och vilka konsekvenser som kan förväntas uppstå. Svenska kraftnät har också angett vilka skyddsåtgärder de planerar att använda för att minska risken för påverkan. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som föreslagits är tillräckliga. Ledningen

innebär inte en sådan påverkan som gör att det finns hinder att meddela nätkoncession.

Ei finner att det finns skäl att genom villkor binda Svenska kraftnät till de åtaganden som de gjort i sin ansökan med bilagor och under handläggningen av ärendet, genom ett så kallat allmänt villkor. Svenska kraftnät ska dock inte vara förhindrad att i framtiden använda metoder som har mindre påverkan på människors hälsa eller miljön.

Hur man överklagar

Se bilaga 3, Hur man överklagar beslutet.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Jeanette Johannssen. Föredragande var analytikern Daniel Ljusenberg.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter

Jeanette Johannssen

Daniel Ljusenberg

Beslutet publiceras i e-diariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

- 1 Karta över ledningens sträckning
- 2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet
- 3 Hur man överklagar beslutet (till regeringen)